

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. – (विशारद) योग

परीक्षा : एप्रिल – २०२६

तृतीय वर्ष

सत्र – ६

विषय:- योग उपचार (योगोपचार)– (भाग-२) (BAYH23-604)

दिनांक : २५/०४/२०२६

गुण : ६०

वेळ : स. १०.०० ते दु. १२.३०

सूचना :

१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
३. उत्तरपत्रिकेत प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नक्रमांक लिहिणे आवश्यक आहे.

प्र.१. पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार)

(४०)

- १) योगाभ्यासातील सुरक्षित नियम कोणते ते सविस्तर सांगा.
- २) रक्ताभिसरण संस्थेच्या व्याधींचे विश्लेषण करा.
- ३) उत्सर्जन संस्थेच्या विकारांची कारणे सविस्तर लिहा.
- ४) आणीबाणीच्या स्थितीचे व्यवस्थापन सविस्तर सांगा.
- ५) योगोपचार देताना पंचकोशात्मक उपचार का महत्वाचे आहेत चर्चा करा.
- ६) प्रजनन संस्थेच्या व्याधींचे विश्लेषण व उपचार सांगा

प्र.२. पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(१०)

- १) श्वसन विकारांची कारणे सांगा.
- २) अस्थिसंस्थेशी संबंधित आधुनिक व्याधी कोणत्या?
- ३) अंतःस्रावी ग्रंथीसाठी उपयुक्त आहार कोणता?
- ४) योगोपचारकाची नैतिक जबाबदारी काय आहे?

प्र.३. टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

(१०)

- १) योगाभ्यासातील सुरक्षिततेचे नियम
- २) उत्सर्जन संस्थेसाठी आहार
- ३) पचन संस्थेसाठी शुद्धिक्रियांचे महत्व
- ४) मज्जासंस्थेवर योगोपचाराचा प्रभाव

Translation in English

Sub: Yog Therapy (Part-II) (BAYH23-604)

Instructions:

- 1) All Questions are Compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) In the case of any doubt the Marathi version shall be held to be authentic and final.
 - 4) While writing answers the respective question numbers must be mentioned in the Answer Book.
-

Q.1. Answer the following questions in detail. (Any Four) (40)

- 1) Explain in detail the safety rules to be followed during Yoga practice.
- 2) Provide an analysis of diseases related to the Circulatory System.
- 3) Write in detail about the causes of disorders in the Excretory System.
- 4) Explain in detail the management of emergency situations.
- 5) Discuss why Pancha Kosha-based treatment is important while providing Yoga therapy.
- 6) Provide the analysis and treatment for diseases of the Reproductive System.

Q.2. Answer the following questions in short. (Any Two) (10)

- 1) State the causes of Respiratory disorders.
- 2) Which are the modern diseases related to the Skeletal System?
- 3) Which diet is suitable/useful for the Endocrine Glands?
- 4) What is the ethical responsibility of a Yoga therapist?

Q.3. Write short notes. (Any Two) (10)

- 1) Safety rules in Yoga practice.
 - 2) Diet for the Excretory System.
 - 3) Importance of Shuddhikriyas (Cleansing processes) for the Digestive System.
 - 4) The effect of Yoga therapy on the Nervous System.
-